

Model of Political Development of Sports in The Islamic Republic of Iran

Rahim Teymoori¹, Jafar Barghimoghadam^{2✉}, Habib Mohammadpour Yaghini³,
Mohammadrahim Najafzadeh⁴, Samad Zahiri Aghcheh Dizaj⁵

1. Department of Physical Education, Tabriz Branch, Islamic Azad University, Tabriz, Iran. Email: kaka.t541@gmail.com
2. Corresponding Author, Department of Physical Education, Tabriz Branch, Islamic Azad University, Tabriz, Iran. Email: jbmoghaddam@gmail.com
3. Department of Physical Education, Tabriz Branch, Islamic Azad University, Tabriz, Iran. Email: mohammadpour@iaut.ac.ir
4. Department of Physical Education, Tabriz Branch, Islamic Azad University, Tabriz, Iran. Email: najafzadehrahim@yahoo.com
5. Department of Political Science, Tabriz Branch, Islamic Azad University, Tabriz, Iran. Email: zahiri_s@yahoo.com

Article Info

Article type:

Research Article

Article history:

Received:

08 November 2024

Received in revised form:

12 February 2025

Accepted:

15 February 2025

Published online:

22 July 2026

Keywords:

consequences,
development,
policy,
sports,
strategies.

ABSTRACT

Introduction: The experience of different countries regarding the use of sports as an efficient tool to solve many political conflicts and the existence of a research gap led to the present research being conducted with the aim of developing a model of political development of sports in the Islamic Republic of Iran.

Methods: This research is applied and qualitative type based on grounded theory with Strauss and Corbin approach. The participants in the current research were 13 experts in the field of politics and sports in Iran, members of the faculty of sports management and political science, who were selected using purposeful method and considering theoretical saturation. The tool of research was semi-structured interview. In the stage of data analysis, firstly, the demographic characteristics of the participants and then the coding of the data were presented.

Results: The coding results of this research were obtained in 96 open codes, 32 concepts and 14 categories. The results of the research showed that the political development model of sports in the Islamic Republic of Iran consists of five dimensions: causal factors (the need for development and the need to solve problems), background factors (environmental factors, management factors and level of awareness), intervening factors (internal and external obstacles), strategies (political, organizational and economic) and consequences (sports development, social-cultural development, economic development and political development).

Conclusion: The political development of Iranian sports can lead to the country's sports, cultural, social and economic development in addition to reducing domestic and international problems.

Cite this article: Teymoori, R., Barghimoghadam, H., Mohammadpour Yaghini, H., Najafzadeh, M., & Zahiri Aghcheh Dizaj, S. (2026). Model of Political Development of Sports in The Islamic Republic of Iran. *Sport Management Journal*, 18(2), 174-188.

DOI: <https://doi.org/10.22059/jsm.2025.385070.3387>

[Journal of Sport Management](https://jsm.ut.ac.ir) by [University of Tehran Press](https://jsm.ut.ac.ir) is licensed under [CC BY-NC 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/)
| web site: <https://jsm.ut.ac.ir> | Email: jsm@ut.ac.ir.

Extended Abstract

Introduction

Considering the experience of different countries in using sports as an effective tool to resolve many political disputes and also considering that despite the obvious need for political development in sports, no comprehensive research has been conducted in this area so far and also since there have always been numerous domestic and foreign political problems in the country's sports and the country's sports have suffered greatly from this issue, the present study was conducted with the aim of developing a model for the political development of sports in the Islamic Republic of Iran in order to take a small step towards the political development of sports in the Islamic Republic of Iran.

Methods

This research is applied and qualitative type based on grounded theory with Strauss and Corbin approach. The participants in the current research were 13 experts in the field of politics and sports in Iran, members of the faculty of sports management and political science, who were selected using purposeful method and considering theoretical saturation. The tool of research was semi-structured interview. In the stage of data analysis, firstly, the demographic characteristics of the participants and then the coding of the data were presented. As the first stage of data coding (open coding), the preliminary codes and how they were converted into final codes were explained. In the second stage of data coding, which is called axial coding, the final open codes were assigned to categories and were given a higher degree of abstraction. Finally, in the third stage of coding, or selective coding, the axial category was identified and the relationship of other categories to this category was determined. In this study, MaxQuda software was used to perform coding and analyze data.

Results

After completing three coding stages (open, axial and selective), the axial codings were combined and the content of each of them was placed in the form of theoretical codes. The coding results of this research were obtained in 96 open codes, 32 concepts and 14 categories. The results of the research showed that the political development model of sports in the Islamic Republic of Iran consists of five dimensions: causal factors (the need for development and the need to solve problems), background factors (environmental factors, management factors and level of awareness), intervening factors (internal and external obstacles), strategies (political, organizational and economic) and consequences (sports development, socio-cultural development, economic development and political development).

Conclusion

Based on the results of the research, it can be concluded that there are many factors that affect the political development of sports in the Islamic Republic of Iran, some of which facilitate and smooth the path of political development of Iranian sports and others act as obstacles that slow down the path of this development. Therefore, the country's

sports and political managers should pay attention to both types of factors identified in the present study and in addition, adopt the political, organizational and economic strategies presented in the present study so that the country's sports, cultural-social, economic, and political development of sports is ultimately achievable.

Ethical Considerations

Compliance with ethical guidelines: In this research, ethical considerations related to research, including data extraction from reliable sites, have been observed.

Funding: This research was done without using financial resources.

Authors' contribution: This article is an extract from a PHD thesis.

Conflict of interest: There is no conflict of interest in this research.

Acknowledgments: The respected referees are thanked for providing structural and scientific comment.

مدیریت ورزشی

مدل توسعه سیاسی ورزش جمهوری اسلامی ایران

رحیم تیموری^۱، جعفر برقی مقدم^۲، حبیب محمدپور یقینی^۳، محمدرحیم نجف‌زاده^۴، صمد ظهیری آغچه دیزج^۵

۱. گروه تربیت بدنی، واحد تبریز، دانشگاه آزاد اسلامی، تبریز، ایران. رایانامه: kaka.t541@gmail.com

۲. نویسنده مسئول، گروه تربیت بدنی، واحد تبریز، دانشگاه آزاد اسلامی، تبریز، ایران. رایانامه: jbmoghaddam@gmail.com

۳. گروه تربیت بدنی، واحد تبریز، دانشگاه آزاد اسلامی، تبریز، ایران. رایانامه: mohammadpour@iaut.ac.ir

۴. گروه تربیت بدنی، واحد تبریز، دانشگاه آزاد اسلامی، تبریز، ایران. رایانامه: najafzadehrahim@yahoo.com

۵. گروه علوم سیاسی، واحد تبریز، دانشگاه آزاد اسلامی، تبریز، ایران. رایانامه: zahiri_s@yahoo.com

اطلاعات مقاله	چکیده
نوع مقاله: مقاله پژوهشی	
تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۸/۱۸	مقدمه: تجربه کشورهای مختلف در خصوص استفاده از ورزش به عنوان ابزاری کارآمد برای حل بسیاری از مناقشات سیاسی و وجود خلأ پژوهشی موجب شد تا پژوهش حاضر باهدف تدوین مدل توسعه سیاسی ورزش جمهوری اسلامی ایران انجام شد.
تاریخ بازنگری: ۱۴۰۳/۱۱/۲۴	روش پژوهش: این پژوهش از نوع کاربردی و کیفی مبتنی بر نظریه داده بنیاد با رویکرد استراوس و کوربین است.
تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۱۱/۲۷	مشارکت کنندگان در پژوهش حاضر، ۱۳ نفر از خبرگان و آگاهان حوزه سیاست و ورزش ایران و همچنین اعضای هیئت علمی مدیریت ورزشی و علوم سیاسی بودند که با روش هدفمند و با در نظر گرفتن اشباع نظری انتخاب شدند. ابزار پژوهش مصاحبه نیمه ساختاریافته بود. در مرحله تجزیه و تحلیل داده ها، ابتدا ویژگی های جمعیت شناختی شرکت کنندگان و پس از آن کدگذاری داده ها ارائه گردید.
تاریخ انتشار: ۱۴۰۵/۰۴/۳۱	یافته ها: نتایج کدگذاری های تحقیق حاضر در ۹۶ کد باز، ۳۲ مفهوم و ۱۴ مقوله به دست آمدند. نتایج تحقیق نشان داد که مدل توسعه سیاسی ورزش جمهوری اسلامی ایران از پنج بعد عوامل علی (لزوم توسعه و لزوم رفع مشکلات)، عوامل زمینه ای (عوامل محیطی، عوامل مدیریتی و میزان آگاهی)، عوامل مداخله گر (موانع درون سازمانی و برون سازمانی)، راهبردها (سیاسی، سازمانی و اقتصادی) و پیامدها (توسعه ورزشی، توسعه فرهنگی - اجتماعی، توسعه اقتصادی و توسعه سیاسی) تشکیل شده است.
	نتیجه گیری: توسعه سیاسی ورزش ایران می تواند علاوه بر کاهش مشکلات داخلی و بین المللی، منجر به توسعه ورزشی، فرهنگی - اجتماعی و اقتصادی کشور نیز شود.

کلیدواژه ها:

پیامدها،
توسعه،
خط مشی،
راهبردها،
ورزش.

استناد: تیموری، رحیم؛ برقی مقدم، جعفر؛ محمدپور یقینی، حبیب؛ نجف‌زاده، محمدرحیم؛ و ظهیری آغچه دیزج، صمد. (۱۴۰۵). مدل توسعه سیاسی ورزش جمهوری

اسلامی ایران. نشریه مدیریت ورزشی، (۱۸(۲)، ۱۸۸-۱۷۴.

DOI: <https://doi.org/10.22059/jsm.2025.385070.3387>

این نشریه علمی رایگان است و حق مالکیت فکری خود را بر اساس لایسنس کرییتیو کامنز (CC BY-NC 4.0) به نویسندگان واگذار

کرده است. | آدرس نشریه: <https://jsm.ut.ac.ir> | ایمیل: jsm@ut.ac.ir

© نویسندگان.

ناشر: انتشارات دانشگاه تهران.

مقدمه

ورزش راهی برای ارتباط بین ملت‌ها و بالا بردن نام کشورهاست. ورزش و مسابقات ورزشی را می‌توان یکی از روش‌های سیاست‌ورزی به شیوه‌های مسالمت‌آمیز موجود سیاسی تلقی کرد که در حل و فصل منازعات بین‌المللی به کار برده می‌شود و نقطه مقابل استفاده از شیوه‌های نظامی است (روکوود^۱، ۲۰۲۳). مذاکرات سیاسی شیوه تعامل میان دولت‌ها صرف‌نظر از رقابت، خصومت یا هم‌زیستی و در حقیقت بستر دادوستدهای سیاسی میان کشورها است که زمینه را برای تعاملات دیگر به شکل مناسب و فارغ از جنگ و درگیری‌های نظامی و استفاده از قدرت سخت فراهم می‌کند (عابدینی و ایزدی، ۲۰۱۸).

امروزه سیاست از شکل قدیمی خود که معطوف به مسائل نظامی و جنگی است خارج شده است و تمرکز آن به سایر حوزه‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی معطوف گردیده است. این مسئله سبب شده تا تمامی حوزه موجود به‌نوعی با سیاست ارتباط نزدیکی داشته باشند (اتینگر^۲، ۲۰۲۳). ورزش نیز به‌واسطه کارکردهای مطلوب خود در حوزه‌های بین‌المللی و همچنین برخورداری از مخاطبان گسترده پیوند نزدیکی با سیاست برقرار نموده است. به صورتی که امروزه سیاست‌های ورزشی به‌عنوان یک ابزار مهم موردتوجه ملل مختلف قرار گرفته است (ژو^۳ و همکاران، ۲۰۲۳). قابلیت‌های ورزش در نفوذ بر افراد و همچنین همه‌گیری آن سبب گردیده است تا امروزه از آن به‌عنوان ابزاری مهم در جهت تعاملات بین‌المللی استفاده گردد. این قابلیت مهم ورزش سبب گردیده است تا از آن به‌عنوان یک ابزار کاربردی در حوزه گفتمان استفاده گردد (جکسون^۴، ۲۰۱۳)؛ بنابراین امروزه توجه به سیاست‌های ورزشی در کانون توجه بسیاری از کشورها قرار گرفته است که از جمله آن‌ها می‌توان به سیاست‌های مدنظر در مسائل مربوط به رسمیت‌شناختن و حکمرانی که نمایندگان کشورها را قادر می‌سازد تا برای رقابت گرد هم آیند، اشاره کرد. از این منظر، سازمان‌هایی مانند کمیته بین‌المللی المپیک و فدراسیون بین‌المللی فوتبال قبل از سازمان ملل متحد فعالیت می‌کنند و به‌اندازه سازمان‌های بین‌المللی پیچیده تحت مانورهای سیاسی قرار می‌گیرند (پامنت^۵، ۲۰۱۹).

شاید تعبیر **مارکوویتس و رنسمن**^۶ (۲۰۱۰) مبنی بر قرارگرفتن «جهان به‌عنوان بخشی از ورزش» اغراق‌آمیز است، اما به‌راستی می‌توان گفت که امروزه جامعه جهانی با ورزش پیوندی جدایی‌ناپذیر دارد. ورزش بین‌الملل با سازوکارها و نهادهای بزرگ خود از جمله کمیته بین‌المللی المپیک (۲۱۱ عضو) و فیفا (۲۰۶ عضو) توانسته است حتی از سازمان ملل متحد (۱۹۳ عضو) نیز پیشی گرفته (پستلتوایت و گریخ^۷، ۲۰۱۶) و موفقیت یک کشور در این رویدادها با اعتباری جهانی همراه باشد (شریعتی فیض‌آبادی، ۲۰۱۹). مفهوم دیپلماسی ورزش به‌عنوان یکی از شاخص‌های اصلی توسعه قدرت نرم و دیپلماسی عمومی موردتوجه بسیاری از کشورهای توسعه‌یافته و اقتصادهای نوظهور قرار گرفته است. تحلیل‌گران معتقدند همان‌گونه که دیپلمات‌ها برای تحقق منافع ملی به دور میز می‌نشینند، ورزشکاران نیز برای تقویت این منافع به دور پیست می‌دوند (مورای^۸، ۲۰۱۳).

امروز ورزش به یک جنبه مهمی از نفوذ سیاسی دولت‌ها تبدیل شده است و سیاست‌های ورزشی ابزاری برای دستیابی به این اهداف، برنامه‌ها و مبانی سیاسی است و از کارکرد آن می‌توان برای ارتقای سطح روابط، رفع تنش‌ها و توسعه ابعاد مختلف سیاسی، فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی استفاده کرد. علی‌رغم این که عنوان می‌شود باید ورزش را از سیاست دور کرد، اما در سال‌های گذشته برخی از کشورها به‌عنوان ابزاری سیاسی بهره‌جسته‌اند و در جنگی که ایران نیز از آن مستثنی نیست معادلات بین‌المللی پشت پرده به راه انداختند و به دنبال اهداف سیاسی از طریق ورزش هستند (هوم‌فریز^۹، ۲۰۲۲). گرایش فزاینده به ورزش باعث پیدایش مسائل و موضوعاتی شده است که ذاتاً ماهیت اجتماعی و سیاسی دارند، بنابراین باید فهمید که ابعاد اجتماعی، سیاسی و

¹ Rookwood

² Ettinger

³ Zhou

⁴ Jackson

⁵ Pamment

⁶ Markovits and Rensmann

⁷ Postlethwaite & Grix

⁸ Murray

⁹ Humphreys

فرهنگی ورزش و نقش‌ها و تأثیرهای حیاتی این پدیده چیست (لنتن و کندال^۱، ۲۰۲۲). اصحاب علوم اجتماعی از زمانی که ورزش بیش‌ازپیش و مستقیماً با صنعت کالا، خدمات و تبلیغات ارتباط تنگاتنگی پیدا کرد و نهادهای سیاسی و اجتماعی به صورت‌های گوناگون آن را جهت نیل به اهداف خود به خدمت گرفتند، از آن به‌عنوان مسئله‌ای قابل‌اعتنا در ارائه انواع تحلیل‌های جامعه‌شناختی استفاده کردند (اوپستول^۲ و همکاران، ۲۰۲۰).

در پژوهش‌های بسیاری به مسئله سیاست‌های ورزشی و توسعه سیاسی ورزش پرداخته شده است. در پژوهش‌های بخشی چناری و همکاران (۲۰۱۹ و ۲۰۲۰)، حمیدی و همکاران (۲۰۱۹)، پیمان‌فر و همکاران (۲۰۱۹) و جوادپور و راسخ (۲۰۱۹) به اهمیت سیاست‌های ورزشی برای پیشبرد اهداف کشور اشاره شده است. سلطان‌احمدی و همکاران (۲۰۲۴) نیز نشان دادند که توجه به عوامل اجتماعی، مهارت‌های روان‌شناسی و توانمندسازی مهارت‌های ادراکی و مهارت مدیران سیاسی - ورزشی می‌تواند به پیامدهای مطلوب ابعاد اجتماعی مؤثر بر توسعه‌ای روان‌شناسی سیاسی ورزش در ایران بینجامد. در تحقیقی دیگر هو و چوچو^۳ (۲۰۲۳) نشان دادند که در ورزش چین توسعه سیاسی ورزش نقش بسیار بالایی در توسعه و پیشرفت ورزش آن‌ها داشته و سیاست‌مداران نیز نقش حمایتی از ورزش دارند، ولی در تصمیم‌گیری آن‌ها دخالت نمی‌کنند و گریخ و جیمز^۴ (۲۰۲۴) نیز نشان دادند که ورزش و سیاست همواره با یکدیگر در تعامل بودند و در جدایی ورزش و سیاست تناقض وجود دارد و ورزش نوعی قدرت نرم محسوب می‌شود. اوتو^۵ و همکاران (۲۰۲۴) در تحقیق خود نشان دادند که وجود رابطه سیاسی دوستانه بین کشور آمریکا با کشورهای دیگر رابطه مستقیمی با انتقال بازی‌های فوتبال کشورهای مختلف به آمریکا دارد، هومز^۶ و همکاران (۲۰۲۳) نیز بیان کردند که ورزش معاصر، از ورزش مدرسه‌ای و اجتماعی گرفته تا لیگ‌های حرفه‌ای و رویدادهای بزرگ بین‌المللی تحت‌تأثیر عوامل سیاسی قرار دارند، موری^۷ (۲۰۲۰) در پژوهش خود به بررسی برنامه راهبردی استرالیا برای استفاده از ورزش به‌عنوان یک روش سیاسی تا سال ۲۰۳۰ پرداخته است. جانسون^۸ (۲۰۲۱)، کوبیرسکی^۹ (۲۰۱۸)، کام و راسپاد^{۱۰} (۲۰۱۸)، کوبیرسکی (۲۰۱۷)، موری و پیگمن^{۱۱} (۲۰۱۴) و چا^{۱۲} (۲۰۱۳) نیز از تجربه‌های کشورهای مختلف در خصوص استفاده از ورزش به‌عنوان یک ابزار سیاست‌ورزی اشاراتی داشته‌اند. مرور تحقیقات گذشته نشان می‌دهد که تحقیقات متعددی در زمینه ارتباط بین سیاست و ورزش در کشورهای مختلف دنیا انجام شده است که در بیشتر آن‌ها به تأثیر متقابل ساسیت و ورزش به یکدیگر پرداخته شده است و در برخی تحقیقات خارجی توسعه سیاسی ورزش نیز مورد بررسی قرار گرفته است، ولی در کشور ایران علی‌رغم بدیهی بودن نیاز به توسعه سیاسی در ورزش به دلیل وجود مشکلات عدیده‌ی سیاسی داخلی و خارجی در ورزش کشور و متضرر شدن ورزش کشور از این موضوع، تحقیقات بسیار محدودی در این حوزه انجام شده است.

باتوجه‌به تجربه کشورهای مختلف در خصوص استفاده از ورزش به‌عنوان ابزاری کارآمد برای حل بسیاری از مناقشات سیاسی و همچنین باتوجه‌به اینکه علی‌رغم بدیهی بودن نیاز به توسعه سیاسی در ورزش تاکنون پژوهشی جامع در این حوزه انجام نشده است و همچنین از آنجایی‌که همواره مشکلات عدیده‌ی سیاسی داخلی و خارجی در ورزش کشور وجود داشته و ورزش کشور از این موضوع بسیار متضرر شده است، پژوهش حاضر باهدف تدوین مدل توسعه سیاسی ورزش جمهوری اسلامی ایران انجام شد تا گامی هر چند کوچک جهت توسعه سیاسی ورزش جمهوری اسلامی ایران بردارد و به این سؤال پاسخ دهد که به‌منظور توسعه سیاسی ورزش جمهوری اسلامی ایران چه مدلی می‌توان ارائه داد؟

¹ Lenten & Kendall

² Opstoel

³ Hu and Chuchu

⁴ Grix and James

⁵ Otto

⁶ Hums

⁷ Murray

⁸ Johnson

⁹ Kobireski

¹⁰ Côme & Raspaud

¹¹ Murray & Pigman

¹² Cha

روش‌شناسی پژوهش

باتوجه به موضوع و ماهیت این پژوهش مبتنی بر تدوین مدل توسعه سیاسی ورزش جمهوری اسلامی ایران، در این روش از رویکرد پژوهش کیفی مبتنی بر نظریه داده‌بنیاد با رویکرد استراوس و کوربین استفاده شده است. همچنین این پژوهش از نظر هدف کاربردی، از نظر نوع داده‌های کیفی و از نظر گردآوری داده‌ها پیمایشی می‌باشد. جامعه آماری در پژوهش حاضر خبرگان و آگاهان حوزه سیاست و ورزش ایران و همچنین اعضای هیئت علمی مدیریت ورزشی و علوم سیاسی بودند. در این تحقیق از روش نمونه‌گیری هدفمند استفاده شده است. به عبارت دیگر، به منظور نمونه‌گیری باتوجه به اهمیت موضوع پژوهش تلاش گردید طیفی از خبرگان و آگاهان حوزه سیاست و ورزش ایران انتخاب شوند. ملاک انتخاب افراد در این بخش دارابودن تجارب مدیریتی در ابعاد ورزشی، سیاسی، علمی و اجرایی و یا دارای تجارب و آثار منتشر شده در حوزه وزارت ورزش و سازمان‌های ورزشی بود. براین اساس در گام اول فهرستی از افراد مورد مطالعه در حدود ۲۰ نفر برای مصاحبه انتخاب شدند که در نهایت ۱۵ نفر از آنان برای انجام مصاحبه پاسخ مثبت دادند که از میان این افراد ۱۳ نفر انتخاب شدند و مصاحبه با آنان آغاز شد. فرایند مصاحبه ادامه پیدا کرد به گونه‌ای که دیگر به یافته‌های مصاحبه مفهوم جدیدی اضافه نمی‌شد. به عبارتی پاسخ‌های مطرح شده تکرار می‌شدند. در اصطلاح نمونه‌گیری نظری مقوله‌ها به اشباع نظری رسیده بودند. در این بخش از پژوهش بعد از اجرای ۱۱ مصاحبه اشباع نظری مقوله‌ها به دست آمد؛ باین وجود ۲ مصاحبه تکمیلی دیگر به منظور اطمینان بیشتر از داده‌های حاصل از مصاحبه‌های انجام شده با مشارکت کنندگان انجام پذیرفت.

در این پژوهش از مصاحبه نیمه ساختاریافته به عنوان ابزار گردآوری داده‌ها استفاده شده است. بدین صورت که ابتدا با بررسی و مطالعه ادبیات موضوع اقدام به طراحی سؤالات مصاحبه اکتشافی از نوع نیمه ساختاریافته شد. پیکربندی مصاحبه شامل دو بخش بود، بدین شکل که ابتدا مقدمه‌ای برای تشریح موضوع پژوهش و تعریف مفاهیم و اصطلاحات و بخش دوم شامل بدنه اصلی مصاحبه که شامل سؤالات مصاحبه بود که در برگزیده ابعاد و مؤلفه‌های اثرگذار بر توسعه سیاسی ورزش کشور و همچنین راهبردها و پیامدهای توسعه سیاسی ورزش کشور مطرح شده‌اند. در مجموع هفت سؤال اصلی در خصوص موضوع پژوهش مورد کاوش قرار گرفت. جهت بررسی روایی و پایایی ابزار تحقیق نیز از چهار عنصر ارائه شده توسط گوبا و لینکلن شامل قابلیت اعتبار، قابلیت انتقال، قابلیت اتکا و قابلیت تأیید استفاده شد. همچنین جهت حفظ پایایی، بازبینی مطالب در دو مرحله، یکی پس از اینکه بین ۱۰-۵۰ درصد مقوله‌بندی‌ها تکمیل شد و دیگری در پایان کار انجام شد که مقدار پایایی بازآزمون به دست آمده (۰/۹۱) نشان از پایایی بالای ابزار تحقیق داشت.

در مرحله تجزیه و تحلیل داده‌ها، ابتدا شرکت کنندگان در این مطالعه و ویژگی‌های جمعیت‌شناختی آنان و پس از آن کدگذاری داده‌ها با توجه روش داده‌بنیاد با رویکرد استراوس و کوربین و مراحل مختلف آن ارائه گردید. به عنوان نخستین مرحله از کدگذاری داده‌ها (کدگذاری باز)، کدهای مقدماتی و نحوه تبدیل آنان به کدهای نهایی تبیین گردید. در دومین مرحله از کدگذاری داده‌ها که کدگذاری محوری نام دارد، کدهای نهایی باز به طبقات منتسب گردیده و از یک درجه بالاتر از انتزاع برخوردار شدند. در نهایت، در مرحله سوم از کدگذاری‌ها یا همان کدگذاری انتخابی، طبقه محوری مشخص گردیده و ارتباط سایر طبقات با این طبقه مشخص گردید. در این تحقیق به منظور انجام کدگذاری‌ها و تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار مکس کیودا^۱ استفاده شده است.

یافته‌های پژوهش

در این بخش از نتایج تحقیق مشخصات افراد شرکت کننده در مصاحبه‌های پژوهش در جدول ۱ گزارش شده است.

جدول ۱. اطلاعات مصاحبه‌شوندگان

کد مصاحبه‌شونده	سن	جنسیت	میزان تحصیلات	شغل (سمت)
۱	۴۸	مرد	فوق لیسانس	فعال در حوزه ورزش و سیاست

^۱ Maxqda

۲	۶۴	مرد	دکتری	استاد دانشگاه مدیریت ورزشی
۳	۶۱	مرد	لیسانس	فعال در حوزه ورزش و سیاست
۴	۵۸	مرد	دکتری	استاد دانشگاه مدیریت ورزشی
۵	۳۹	زن	دکتری	استاد دانشگاه مدیریت ورزشی
۶	۴۵	زن	دکتری	استاد دانشگاه مدیریت ورزشی
۷	۵۱	مرد	دکتری	استاد دانشگاه علوم سیاسی
۸	۳۸	مرد	دکتری	استاد دانشگاه علوم سیاسی
۹	۶۰	مرد	دکتری	استاد دانشگاه علوم سیاسی
۱۰	۴۹	مرد	دکتری	استاد دانشگاه مدیریت ورزشی
۱۱	۴۷	مرد	دکتری	استاد دانشگاه مدیریت ورزشی
۱۲	۴۱	مرد	دکتری	استاد دانشگاه مدیریت ورزشی
۱۳	۵۵	زن	دکتری	استاد دانشگاه مدیریت ورزشی

در ادامه پس از انجام سه مرحله کدگذاری (باز، محوری و گزینشی)، کدگذاری‌های محوری به‌صورت ترکیبی و محتوای هر یک از آن‌ها در قالب کدهای نظری قرار داده شدند و بعد از آن، مدل نهایی پژوهش براساس مدل پیشنهاد شده استراوس و کوربین (۲۰۰۸) (عوامل علی، عوامل زمینه‌ای، عوامل مداخله‌گر، راهبردها و پیامدها) طراحی و تدوین شد. در مجموع نتایج کدگذاری، ۱۵۲ کد باز به دست آمد که پس از حذف کدهای تکراری و کدهایی که همپوشانی بالایی با یکدیگر داشتند، ۹۶ کد باز به دست آمد که آن‌ها نیز در ۳۲ مفهوم و ۱۴ مقوله دسته‌بندی شدند که در ۵ بخش عوامل علی، عوامل زمینه‌ای، عوامل مداخله‌گر، راهبردها و پیامدها دسته‌بندی شدند که در ادامه هر یک از آن‌ها به‌صورت جداگانه ارائه شده‌اند.

عوامل علی

عوامل علی، مقوله‌های مربوط به شرایطی هستند که بر مقوله محوری تأثیر می‌گذارند. در این تحقیق عوامل علی توسعه سیاسی ورزش جمهوری اسلامی ایران عبارت‌اند از لزوم توسعه (لزوم توسعه ورزشی و لزوم توسعه سیاسی) و لزوم رفع مشکلات (رفع مشکلات داخلی و رفع مشکلات بین‌المللی) که جزئیات آن در جدول ۲ گزارش شده است.

جدول ۲. عوامل علی توسعه سیاسی ورزش جمهوری اسلامی ایران

مقوله	مفهوم	کدهای اولیه
لزوم توسعه	لزوم توسعه ورزشی	لزوم برقراری ارتباط‌های ورزشی با کشورهای توسعه‌یافته
		ورزش در عصر مدرن هم کسب‌وکار است و هم سیاست
		وجود مشکلات مربوط به برگزاری مسابقات ورزش در داخل کشور به دلیل مشکلات سیاسی - ورزشی
	لزوم توسعه سیاسی	لزوم داشتن قدرت نفوذ و رهبری جهت رسیدن به موفقیت
		سادگی ابزار باخت و زیرکی و سیاست‌مداری ابزار برتری است
		نقش بالای توسعه سیاسی در توسعه پایدار و مداوم ورزش
		تحت‌تأثیر قرارگرفتن حوزه ورزش در مقابل جهت‌گیری‌ها و رویکردهای سیاست و روابط بین‌الملل
		مهم بودن توسعه سیاسی در برقراری ارتباطات بین‌المللی ورزشی
		نقش بالای توسعه سیاسی در کسب برتری در مقابل رقبا در تمامی میدانی به‌ویژه در میدانی ورزشی
		عجین بودن سیاست و ورزش از همان ابتدای پیدایش اکثر رشته‌های ورزشی
		وجود مشکلات سیاسی در ورزش کشور و لزوم رفع آن‌ها
لزوم رفع مشکلات	رفع مشکلات داخلی	ضرورت همسو شدن تمامی ابعاد مدیریتی در کشور از جمله حوزه سیاست و ورزش
		وجود دیدگاه نامناسب بر علیه کشور و لزوم برطرف کردن آن

بهبود نوع برخورد با مسائل مطرح شده در حوزه ورزش و نوع برخورد با آن در مجامع بین‌المللی
 اعمال محکومیت‌های مالی و غیرمالی سنگین ورزش کشور به دلیل نبود دانش سیاسی موردنیاز

عوامل زمینه‌ای

عوامل زمینه‌ای یا بسترهای حاکم عبارت است از سلسله شرایط خاصی که در آن فرایندها و تعاملات برای اداره، کنترل و پاسخ به پدیده صورت می‌گیرد. در این تحقیق عوامل زمینه‌ای توسعه سیاسی ورزش جمهوری اسلامی ایران عبارت‌اند از عوامل محیطی (کنترل محیطی و وجود بستر مناسب)، عوامل مدیریتی (تجربه مدیریتی، روحیه و خطمشی رفتاری و تدبیر مدیریتی) و میزان آگاهی (میزان شناخت و آگاهی از مسائل روز) که جزئیات آن در جدول ۳ گزارش شده است.

جدول ۳. عوامل زمینه‌ای توسعه سیاسی ورزش جمهوری اسلامی ایران

مقوله	مفهوم	کدهای اولیه
عوامل محیطی	کنترل محیطی	میزان کنترلی که مدیران ورزش کشور بر اتفاقات محیطی دارند
		ارزیابی و بررسی محیطی و شناسایی فرصت‌ها و تهدیدهای موجود
		توانایی کنترل جامعه ورزشی و غیرورزشی به هنگام اتخاذ تصمیم‌هایی که ممکن است مخالفان زیادی داشته باشد
		میزان تطابق سیاست ورزشی به کار گرفته شده با جامعه
عوامل مدیریتی	تجربه مدیریتی	وجود ابزار مناسب برای پیاده‌سازی سیاست‌های ورزشی اتخاذ شده
		میزان تجربه مدیران در حوزه سیاست‌گذاری ورزشی
		عملکرد مدیران ورزشی در ادوار گذشته
		داشتن روحیه سیاست‌مدارانه توسط مدیران
میزان آگاهی	میزان شناخت	ظرفیت سیاسی مدیران
		توانایی و تخصص مدیران ورزشی در حوزه سیاست ورزشی
		میزان آمادگی مدیران به هنگام مواجهه با شرایط پیش‌بینی نشده
		میزان تخصص مدیران به تصمیم‌گیری در شرایط بحرانی
میزان آگاهی	آگاهی از مسائل روز	میزان آگاهی به دانش مدیریتی در صنعت ورزش توسط مدیران
		آگاهی از آداب میزبانی و میهمانی در سطح ملی و بین‌المللی
		میزان تسلط و شناخت مدیران ورزشی به مفاهیم سیاسی - ورزشی
		میزان شناخت مدیران ورزشی از پیامدهای توسعه سیاسی ورزش کشور
		میزان به روز بودن در زمینه دانش سیاسی در حوزه ورزش
		میزان آگاهی مدیران ورزشی به مسائل و تنش‌های سیاسی موجود در کشورهای همسایه و سایر کشورها
		میزان آشنایی مدیران ورزشی به مسائل سیاسی روز در کشور

عوامل مداخله‌گر

عوامل مداخله‌گر به مثابه بستری است که باعث تخفیف یا تشدید پدیده‌ها می‌شود. در این تحقیق عوامل مداخله‌گر توسعه سیاسی ورزش جمهوری اسلامی ایران عبارت‌اند از موانع درون‌سازمانی (موانع مدیریتی و موانع انگیزشی) و موانع برون‌سازمانی (تحریم‌ها و دخالت سیاسیون) که جزئیات آن در جدول ۴ گزارش شده است.

جدول ۴. عوامل مداخله‌گر توسعه سیاسی ورزش جمهوری اسلامی ایران

مقوله	مفهوم	کدهای اولیه
موانع درون‌سازمانی	موانع مدیریتی	وجود مدیران غیرورزشی در سازمان‌های کلان تصمیم‌گیرنده ورزشی
		وجود بی‌ثباتی و عدم اطمینان در ماندگاری مدیران در سازمان‌های ورزشی
		فقدان آینده‌پژوهی در سازمان‌های ورزشی

		عدم توجه به اصل شایسته‌سالاری در اهدای پست‌های مدیریتی به افراد
		وجود برخی مدیران و کارکنان غیرمتخصص در حوزه سیاست‌گذاری ورزشی
		نبود شور و اشتیاق در جامعه ورزشی جهت توسعه
		نبود افراد جوان و باانگیزه در برخی از پست‌های تصمیم‌گیرنده ورزشی و تصرف آن توسط افراد بی‌انگیزه و مسن
موانع انگیزشی		به نتیجه نرسیدن سیاست‌های اتخاذ شده گذشته در ورزش و بی‌انگیزگی ناشی از آن
		وجود تحریم‌های اقتصادی علیه کشور و تأثیر آن به ورزش
		وجود تحریم‌های سیاسی - اجتماعی ظالمانه و نقش آن در توسعه ورزش کشور
		دخالت بی‌جا و غیرمنطقی برخی از سیاست‌یون در تصمیم‌گیری‌های ورزشی نامرتبط به سیاست
موانع برون‌سازمانی	تحریم‌ها	عدم تطابق اهداف و نحوه تفکر سیاست‌مداران با اهداف و تفکر مدیران ورزشی
	دخالت سیاسیون	

راهبردها

راهبردها یا استراتژی‌ها بیانگر رفتارها، واقعیت‌ها و تعاملات هدف‌داری هستند که تحت تأثیر عوامل مداخله‌گر و زمینه‌ای، حاصل می‌شوند. راهبردهای توسعه سیاسی ورزش جمهوری اسلامی ایران حاصل شده در این تحقیق عبارت‌اند از راهبردهای سیاسی (کنترل تعارض داخلی و اصلاح سیاست بین‌المللی)، راهبردهای سازمانی (آموزشی و مدیریتی) و راهبردهای اقتصادی (بودجه‌بندی مناسب و ارائه مشوق‌های مالی) که جزئیات آن در جدول ۵ گزارش شده است.

جدول ۵. راهبردهای توسعه سیاسی ورزش جمهوری اسلامی ایران

مقوله	مفهوم	کدهای اولیه
راهبردهای سیاسی	کنترل تعارض داخلی	شناسایی و اداره کردن تعارضات و اختلافات قومیتی در ورزش
		شنیدن نظر تمامی احزاب سیاسی – ورزشی در کشور
	اصلاح سیاست بین‌المللی	محدود نبودن ارتباط سیاسی – ورزشی کشور به چند کشور خاص و برقراری ارتباط با جوامع گوناگون
		شناخت آداب‌ورسوم، فرهنگ و الزامات سیاسی کشورهای دیگر و اهمیت‌دادن به آن‌ها به هنگام شرکت در رویدادهای ورزشی در آن کشورها
راهبردهای سازمانی	آموزشی	برگزاری دوره‌های آموزشی جهت افزایش آگاهی مدیران ورزشی از آداب میزبانی و میهمانی در سطح ملی و بین‌المللی
		برگزاری دوره‌های آموزشی آشنایی با زبان، ارزش‌ها و هنجارهای ملی سایر کشورها برای مدیران ورزشی
		آموزش تاکتیک‌های روان‌شناسی نفوذ به‌منظور کسب منافع سازمانی برای مدیران ورزشی
	مدیریتی	توانمندسازی مدیران ورزشی در زمینه رهبری ورزشی
		برگزاری مراسم‌ها و برنامه‌های مذهبی و فرهنگی برای جامعه ورزش
		اتخاذ تصمیم‌گیری‌های مشورتی و مشارکتی در سازمان‌های ورزشی و پرهیز از تصمیم‌گیری فردی توسط مدیران
راهبردهای اقتصادی	بودجه‌بندی مناسب	برون‌ریزی دغدغه‌های شخصی توسط مدیران ورزشی در عرصه عمومی و توجه به اهداف سازمانی
		درنظرگرفتن منافع تمامی ذی‌نفعان به هنگام تصمیم‌گیری
	ارائه مشوق‌های مالی	تخصیص و تقسیم بودجه بر اساس نیاز سازمان‌های مختلف ورزشی توسط دولت
		اختصاص‌دادن بودجه به توسعه سیاسی سازمان‌های ورزشی
		افزایش بودجه سازمان‌های ورزشی که در زمینه توسعه سیاسی موفق بودند
		تخصیص تسهیلات و وام‌های کم‌بهره برای اهداف توسعه سیاسی

پیامدها

پیامدها نتیجه و حاصل فرایندها و تعاملات هستند (وئلی^۱، ۲۰۱۷). در این تحقیق پیامدهای توسعه سیاسی ورزش جمهوری اسلامی ایران عبارت‌اند از توسعه ورزشی (افزایش موفقیت در مسابقات بین‌المللی، بهبود مدیریت ورزشی و توسعه منابع انسانی در ورزش)، توسعه فرهنگی - اجتماعی (افزایش خودباوری، افزایش عدالت، جهانی‌سازی فرهنگی و افزایش مثبت‌اندیشی بین‌المللی)، توسعه اقتصادی (کاهش محکومیت‌های مالی و افزایش درآمد) و توسعه سیاسی (توسعه بین‌المللی و کاهش مشکلات داخلی) که جزئیات آن در جدول ۶ گزارش شده است.

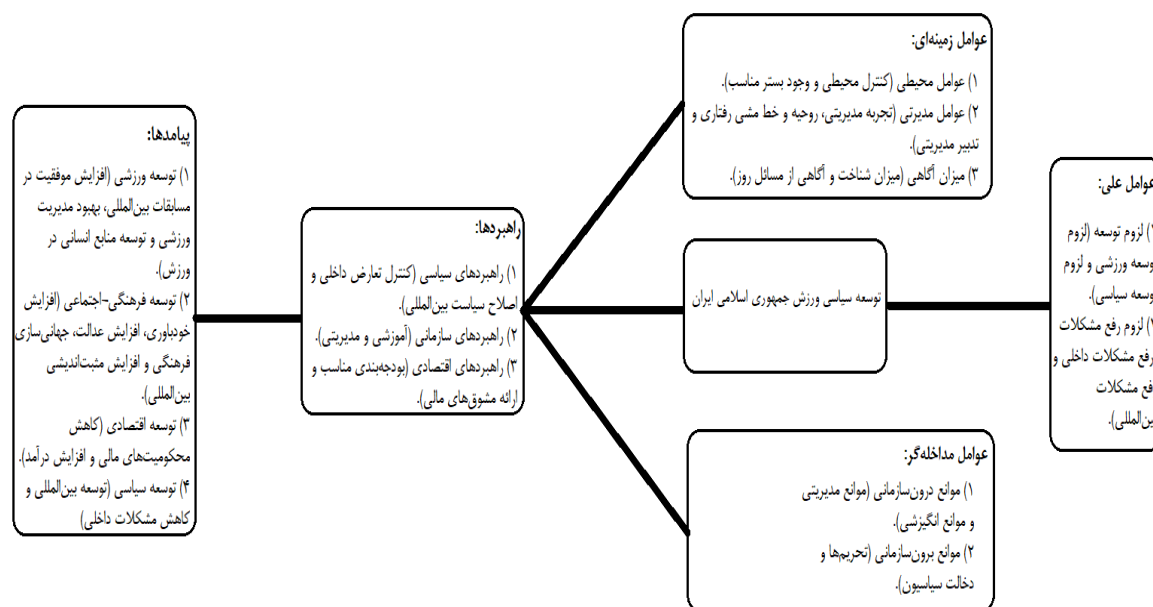
جدول ۶. پیامدهای توسعه سیاسی ورزش جمهوری اسلامی ایران

مقوله	مفهوم	کدهای اولیه	
توسعه ورزشی	افزایش موفقیت در مسابقات بین‌المللی	افزایش پیروزی‌های تیم‌های ورزشی در مسابقات بین‌المللی به دلیل شناخت بهتر نسبت به رقبایان خود	
		افزایش احتمال پیروزی در مسابقات بین‌المللی به دلیل فراهم بودن برگزاری مسابقات خانگی در داخل ایران	
	بهبود مدیریت ورزشی	افزایش توانایی حل مسئله در مدیران ورزشی	
		افزایش توانایی مدیریت زمان	
		افزایش رضایت شغلی	
		افزایش توانایی کنترل و ارزیابی مدیران	
		افزایش قدرت نفوذ و تأثیرگذاری مدیران ورزشی بر کارکنان	
		تقویت مهارت‌های تفویض اختیار مدیران ورزشی	
	توسعه منابع انسانی در ورزش	حضور نیروی انسانی خبره بین‌المللی در ورزش کشور و حذف نیروهای سیاسی از دستگاه ورزش	
		به دلیل تغییر نگاه جامعه جهانی به ایران	
تقویت نیروی انسانی ورزشی ایرانی در کنار نیروهای انسانی خبره بین‌المللی			
توسعه فرهنگی – اجتماعی	افزایش خودباوری	افزایش انتقال نیروی انسانی ورزشی ایرانی به کشورهای دیگر به‌ویژه کشورهای پیشرفته	
		باور به اینکه ورزش ایران می‌تواند در جامعه جهانی موفق شود	
	افزایش عدالت	بهره‌مندی از فرهنگ ایرانی به‌جای تقلید از دنیای غرب	
		افزایش عدالت اجتماعی	
		افزایش شایسته‌سالاری و عدالت‌محوری در ورزش	
	جهانی‌سازی فرهنگی	افزایش ضابطه‌مندی به‌جای رابطه‌مندی در ورزش	
		اشاعه فرهنگ غنی ایرانی به جامعه جهانی از طریق ورزش	
		تقویت ارتباط جامعه ایرانی با جامعه جهانی و معرفی کشور و فرهنگ ایران در جامعه جهانی	
	توسعه اقتصادی	افزایش مثبت‌اندیشی بین‌المللی	ترویج و توسعه فرهنگ و اعتقادات ایرانی – اسلامی در ورزش دنیا
			تغییر نگاه تبعیض‌آمیزانه جامعه جهانی به ایران
کاهش محکومیت‌های مالی		جذب توجه‌ها به ورزش کشور به دلیل حضور نخبگان ورزشی در ایران	
		ایجاد دید مثبت جامعه ورزش جهانی ورزش ایران	
توسعه سیاسی	توسعه بین‌المللی	کاهش و یا حذف محکومیت‌های مالی در دادگاه‌های ورزشی بین‌المللی به دلیل افزایش شناخت	
		کاهش محکومیت‌های ظالمانه به دلیل تغییر نگرش جامعه جهانی نسبت به ایران	
		افزایش درآمد به دلیل برگزاری رویدادهای ورزشی بین‌المللی در ایران	
		کسب درآمد ناشی از حضور ورزشکاران مطرح جهانی در ورزش کشور	
توسعه سیاسی	توسعه بین‌المللی	تصاحب کرسی‌های بین‌المللی ورزشی در مجامع بین‌المللی	
		افزایش تفاهم‌نامه‌های ورزشی بین‌المللی	
		افزایش احتمال برگزاری رویدادهای ورزشی جهانی در ایران	
		همسو شدن برنامه‌های راهبردی و عملیاتی جامعه ورزش با مصلحت‌ها و اهداف کشور	
		شکل‌دهی مثبت افکار عمومی	

¹ Weil

کاهش مشکلات داخلی	تقویت نظم اجتماعی و سیاسی در کشور
	افزایش اتحاد ملی بین قومیت‌های مختلف در جامعه ورزش
	افزایش اتحاد بین حزبی در ورزش

در نهایت بر اساس نتایج به‌دست‌آمده از کدگذاری‌ها، مدل نهایی تحقیق تحت عنوان مدل توسعه سیاسی ورزش جمهوری اسلامی ایران به‌صورت زیر (شکل ۱) طراحی شد.

شکل ۱. مدل توسعه سیاسی ورزش جمهوری اسلامی ایران

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر باهدف تدوین مدل توسعه سیاسی ورزش جمهوری اسلامی ایران انجام شد. نتایج تحقیق نشان داد که عوامل علی توسعه سیاسی ورزش جمهوری اسلامی ایران عبارت‌اند از لزوم توسعه (لزوم توسعه ورزشی و لزوم توسعه سیاسی) و لزوم رفع مشکلات (رفع مشکلات داخلی و رفع مشکلات بین‌المللی). عوامل علی، مقوله‌های مربوط به شرایطی هستند که بر مقوله محوری تأثیر می‌گذارند. در تبیین این بخش از نتایج تحقیق می‌توان چنین بیان کرد که باتوجه به لزوم برقراری ارتباط‌های ورزشی با کشورهای توسعه‌یافته و همچنین از آنجایی که ورزش در عصر مدرن هم کسب‌وکار است و هم سیاست، ضرورت دارد که ورزش جمهوری اسلامی ایران نیز همانند ورزش کشورهای پیشرفته در کنار سایر ابعاد به لحاظ سیاسی نیز توسعه یابد. همچنین همواره به دلیل تنوع فرهنگی و قومیتی در ایران مشکلات سیاسی در ورزش کشور وجود دارد که توسعه سیاسی ورزش کشور می‌تواند در رفع آن‌ها مفید باشد. از طرفی هم متأسفانه باتوجه به تبلیغ ناجوانمردانه ایران در رسانه‌های جهانی توسط برخی از کشورهای معلوم‌الحال، دیدگاه نامناسبی بر علیه کشور وجود دارد که توسعه مناسب سیاسی ورزش کشور می‌تواند در برطرف کردن آن مؤثر باشد؛ بنابراین پیشنهاد می‌شود مدیران و مسئولین عالی‌رتبه ورزش کشور ارتباط‌های ورزشی را با کشورهای توسعه‌یافته برقرار کنند و تمامی ابعاد مدیریتی در کشور از جمله حوزه سیاست و ورزش همسو باشند که در این زمینه باید مدیران دو حوزه با یکدیگر هماهنگی‌های لازم را داشته باشند. این بخش از نتایج تحقیق با بخشی از نتایج تحقیقات [بخشی‌چناری و همکاران](#) (۲۰۱۹) و [حمیدی و همکاران](#) (۲۰۱۹)، [پیمان‌فر و همکاران](#) (۲۰۱۹) و [جوادی‌پور و راسخ](#) (۲۰۱۹) که به اهمیت سیاست‌های ورزشی برای پیشبرد اهداف کشور اشاره شده است، همسو می‌باشد. همچنین نتایج تحقیق [هو و چوچو](#) (۲۰۲۳) که نشان دادند که در ورزش

چین توسعه سیاسی ورزش نقش بسیار بالایی در توسعه و پیشرفت ورزش آن‌ها داشته و سیاستمداران نیز نقش حمایتی از ورزش دارند، با این بخش از نتایج تحقیق همسو می‌باشد.

عوامل زمینه‌ای یا بسترهای حاکم عبارت است از سلسله شرایط خاصی که در آن فرایندها و تعاملات برای اداره، کنترل و پاسخ به پدیده صورت می‌گیرد. نتایج تحقیق نشان داد که عوامل زمینه‌ای توسعه سیاسی ورزش جمهوری اسلامی ایران عبارتند از عوامل محیطی (کنترل محیطی و وجود بستر مناسب)، عوامل مدیریتی (تجربه مدیریتی، روحیه و خطمشی رفتاری و تدبیر مدیریتی) و میزان آگاهی (میزان شناخت و آگاهی از مسائل روز). این بخش از نتایج تحقیق را می‌توان چنین تبیین کرد که توسعه سیاسی ورزش کشور می‌تواند تحت‌تأثیر عوامل بستری مانند میزان ارزیابی و بررسی محیطی و شناسایی فرصت‌ها و تهدیدهای موجود توسط مدیران، میزان تطابق سیاست ورزشی به کار گرفته شده با جامعه و وجود ابزار مناسب برای پیاده‌سازی سیاست‌های ورزشی اتخاذ شده قرار گیرد. همچنین مدیران ورزشی می‌توانند با افزایش آگاهی خود از دانش مدیریتی در صنعت ورزش، آگاهی از آداب میزبانی و میهمانی در سطح ملی و بین‌المللی و افزایش تسلط و شناخت خود به مفاهیم سیاسی - ورزشی نقش بسزایی در توسعه سیاسی ورزشی داشته باشند؛ بنابراین پیشنهاد می‌شود مدیران و مسئولین ورزش کشور ارزیابی و بررسی محیطی داشته باشند تا فرصت‌ها و تهدیدهای موجود را شناسایی کنند، روحیه سیاستمداران داشته باشند، از آداب میزبانی و میهمانی در سطح ملی و بین‌المللی آگاهی داشته باشند، به مفاهیم سیاسی - ورزشی تسلط و شناخت داشته باشند و از مسائل و تنش‌های سیاسی موجود در داخل کشور و همچنین کشورهای همسایه و سایر کشورها آگاهی داشته باشند. این بخش از نتایج تحقیق با بخشی از نتایج تحقیقات [سلطان‌احمدی و همکاران \(۲۰۲۴\)](#)، [جانسون \(۲۰۲۱\)](#) و [کوبیرسکی \(۲۰۱۸\)](#) همسو می‌باشد. [سلطان‌احمدی و همکاران \(۲۰۲۴\)](#) نشان دادند که توجه به عوامل اجتماعی و مهارت‌های مدیران سیاسی - ورزشی می‌تواند به پیامدهای مطلوب ابعاد اجتماعی مؤثر بر توسعه‌ای روان‌شناسی سیاسی ورزش در ایران بینجامد. [جانسون \(۲۰۲۱\)](#) و [کوبیرسکی \(۲۰۱۸\)](#) نیز به نقش بالای میزان دانش مدیران در توسعه سیاسی ورزش اشاره کردند.

عوامل مداخله‌گر به مثابه بستری است که باعث تخفیف یا تشدید پدیده‌ها می‌شود. نتایج تحقیق نشان داد که عوامل مداخله‌گر توسعه سیاسی ورزش جمهوری اسلامی ایران عبارتند از موانع درون‌سازمانی (موانع مدیریتی و موانع انگیزشی) و موانع برون‌سازمانی (تحریم‌ها و دخالت سیاسیون). این بخش از نتایج تحقیق بیان می‌کند که مسیر توسعه سیاسی ورزش ایران با موانعی مواجه است که برخی از این موانع درون‌سازمانی و برخی دیگر برون‌سازمانی هستند. از جمله موانع درون‌سازمانی می‌توان به وجود مدیران غیرورزشی در سازمان‌های کلان تصمیم‌گیرنده ورزشی، وجود بی‌ثباتی و عدم اطمینان در ماندگاری مدیران در سازمان‌های ورزشی، نبود افراد جوان و بالنگیزه در برخی از پست‌های تصمیم‌گیرنده ورزشی و تصرف آن توسط افراد بی‌انگیزه و مسن و به نتیجه نرسیدن سیاست‌های اتخاذ شده گذشته در ورزش و بی‌انگیزگی ناشی از آن اشاره کرد و از جمله موانع برون‌سازمانی نیز مواردی مانند وجود تحریم‌های اقتصادی علیه کشور و تأثیر آن به ورزش، وجود تحریم‌های سیاسی - اجتماعی ظالمانه و نقش آن در توسعه ورزش کشور، دخالت بی‌جا و غیرمنطقی برخی از سیاسیون در تصمیم‌گیری‌های ورزشی نامرتبط به سیاست و عدم تطابق اهداف و نحوه تفکر سیاستمداران با اهداف و تفکر مدیران ورزشی اشاره کرد؛ بنابراین پیشنهاد می‌شود از مدیران ورزشی و متخصص در سازمان‌های کلان تصمیم‌گیرنده ورزشی استفاده شود و به این مدیران فرصت داده شود تا برنامه‌های خود را پیاده کنند، به اصل شایسته‌سالاری در اهدای پست‌های مدیریتی به افراد توجه کنند، از افراد جوان و بالنگیزه به جای افراد بی‌انگیزه و مسن در پست‌های تصمیم‌گیرنده ورزشی استفاده شود و از دخالت بی‌جا و غیرمنطقی برخی از سیاسیون در تصمیم‌گیری‌های ورزشی نامرتبط به سیاست جلوگیری کنند. این بخش از نتایج تحقیق با بخشی از نتایج تحقیقات [گریخ و جیمز \(۲۰۲۴\)](#)، [کام و راسپاد \(۲۰۱۸\)](#) و [کوبیرسکی \(۲۰۱۷\)](#) همسو می‌باشد. [گریخ و جیمز \(۲۰۲۴\)](#) نشان دادند که ورزش و سیاست همواره با یکدیگر در تعامل بودند و سیاستمداران همواره از ورزش به عنوان نوعی قدرت نرم بهره بردند. همچنین [کام و راسپاد \(۲۰۱۸\)](#) و [کوبیرسکی \(۲۰۱۷\)](#) نیز در تحقیقات خود به ضعف‌های مدیریتی به عنوان مانعی برای توسعه سیاسی ورزش تأکید کردند.

راهبردها یا استراتژی‌ها بیانگر رفتارها، واقعیت‌ها و تعاملات هدف‌داری هستند که تحت‌تأثیر عوامل مداخله‌گر و زمینه‌ای، حاصل می‌شوند. نتایج تحقیق نشان داد که راهبردهای توسعه سیاسی ورزش جمهوری اسلامی ایران حاصل شده در این تحقیق عبارتند از راهبردهای سیاسی (کنترل تعارض داخلی و اصلاح سیاست بین‌المللی)، راهبردهای سازمانی (آموزشی و مدیریتی) و راهبردهای

اقتصادی (بودجه‌بندی مناسب و ارائه مشوق‌های مالی). در رابطه با راهبردهای شناسایی شده در تحقیق حاضر جهت توسعه سیاسی ورزش جمهوری اسلامی ایران می‌توان به راهبردهای پیشنهاد شده در این تحقیق اعم از راهبردهای سیاسی مانند شناسایی و اداره کردن تعارضات و اختلافات قومیتی در ورزش و محدود نبودن ارتباط سیاسی - ورزشی کشور به چند کشور خاص و برقراری ارتباط با جوامع گوناگون اشاره کرد. راهبردهای سازمانی پیشنهادی نیز بیان می‌کنند که می‌توان دوره‌های آموزشی جهت افزایش آگاهی مدیران ورزشی از آداب میزبانی و میهمانی در سطح ملی و بین‌المللی برگزار کرد و همچنین تصمیم‌گیری‌ها به صورت مشورتی و مشارکتی در سازمان‌های ورزشی اتخاذ شوند و از تصمیم‌گیری فردی توسط مدیران پرهیز شود. نوع دیگر راهبردهای ارائه شده در پژوهش حاضر، راهبردهای اقتصادی می‌باشد که در این رابطه می‌توان به تخصیص و تقسیم بودجه بر اساس نیاز سازمان‌های مختلف ورزشی توسط دولت، اختصاص دادن بودجه به توسعه سیاسی سازمان‌های ورزشی، افزایش بودجه سازمان‌های ورزشی که در زمینه توسعه سیاسی موفق بودند و تخصیص تسهیلات و وام‌های کم‌بهره برای اهداف توسعه سیاسی اشاره کرد و اقدامات مورد نیاز جهت دستیابی به آن‌ها را انجام داد. این بخش از نتایج تحقیق با بخشی از نتایج تحقیقات [سلطان‌احمدی و همکاران \(۲۰۲۴\)](#)، [هو و چوچو \(۲۰۲۳\)](#) و [مورای \(۲۰۲۰\)](#) همسو می‌باشد. [سلطان‌احمدی و همکاران \(۲۰۲۴\)](#) آموزش و توانمندسازی مهارت‌های ادراکی و مهارت مدیران سیاسی - ورزشی را به عنوان یکی از راهبردهای توسعه‌ای روان‌شناسی سیاسی ورزش در ایران شناسایی کردند، در تحقیقی دیگر [هو و چوچو \(۲۰۲۳\)](#) نشان دادند که در ورزش چین سیاست‌مداران نقش حمایتی از ورزش دارند، ولی در تصمیم‌گیری آن‌ها دخالت نمی‌کنند و [مورای \(۲۰۲۰\)](#) در پژوهش خود بیان کرد که استرالیا برنامه‌ای راهبردی تدوین کرده است که از ورزش به عنوان یک روش سیاسی تا سال ۲۰۳۰ بهره‌مند شود.

پیامدها نتیجه و حاصل فرایندها و تعاملات هستند. نتایج تحقیق نشان داد که پیامدهای توسعه سیاسی ورزش جمهوری اسلامی ایران عبارت‌اند از توسعه ورزشی (افزایش موفقیت در مسابقات بین‌المللی، بهبود مدیریت ورزشی و توسعه منابع انسانی در ورزش)، توسعه فرهنگی - اجتماعی (افزایش خودباوری، افزایش عدالت، جهانی‌سازی فرهنگی و افزایش مثبت‌اندیشی بین‌المللی)، توسعه اقتصادی (کاهش محکومیت‌های مالی و افزایش درآمد) و توسعه سیاسی (توسعه بین‌المللی و کاهش مشکلات داخلی). نتایج تحقیق حاضر نشان داد که توسعه سیاسی ورزش جمهوری اسلامی ایران می‌تواند پیامدهای گوناگونی داشته باشد. برای نمونه در زمینه توسعه ورزشی پیروزی‌های تیم‌های ورزشی در مسابقات بین‌المللی به دلیل شناخت بهتر نسبت به رقیبان خود افزایش می‌یابد و همچنین می‌تواند افزایش توانایی حل مسئله و مدیریت زمان در مدیران ورزشی را به همراه داشته باشد. علاوه بر موارد مذکور به دلیل تغییر نگاه جامعه جهانی به ایران حضور نیروی انسانی ورزشی خبره بین‌المللی در ورزش کشور افزایش پیدا خواهد کرد و نیروی انسانی ورزشی ایرانی نیز در کنار نیروهای انسانی خبره بین‌المللی تقویت خواهند شد. در زمینه فرهنگی - اجتماعی نیز توسعه سیاسی ورزش می‌تواند منجر به افزایش خودباوری و عدالت شود، ارتباط جامعه ایرانی با جامعه جهانی تقویت شود و کشور و فرهنگ ایران در جامعه جهانی معرفی شود و همچنین به دلیل حضور نخبگان ورزشی در ایران توجه‌ها به ورزش کشور جذب می‌شود و از این طریق مثبت‌اندیشی بین‌المللی نسبت به ایران نیز افزایش پیدا می‌کند. در زمینه اقتصادی نیز محکومیت‌های ظالمانه به دلیل تغییر نگرش جامعه جهانی نسبت به ایران کاهش خواهد یافت و به دلیل برگزاری رویدادهای ورزشی بین‌المللی در ایران، درآمد از طریق ورزش نیز می‌تواند افزایش پیدا کند. در نهایت توسعه سیاسی ورزش جمهوری اسلامی ایران می‌تواند منجر به تصاحب کرسی‌های بین‌المللی ورزشی در مجامع بین‌المللی، افزایش تفاهم‌نامه‌های ورزشی بین‌المللی، افزایش احتمال برگزاری رویدادهای ورزشی جهانی در ایران، شکل‌دهی مثبت افکار عمومی، تقویت نظم اجتماعی و سیاسی در کشور و افزایش اتحاد ملی بین قومیت‌های مختلف در جامعه ورزش شود. در رابطه با این بخش از نتایج تحقیق می‌توان پیشنهادهایی مانند همسو کردن برنامه‌های راهبردی و عملیاتی جامعه ورزش با مصلحت‌ها و اهداف کشور، استفاده از پتانسیل‌های موجود به‌ویژه در حوزه رسانه‌های ورزشی در ایجاد دید مثبت جامعه ورزش جهانی به ورزش ایران و تقویت ارتباط جامعه ایرانی با جامعه جهانی و معرفی کشور و فرهنگ ایران در جامعه جهانی ارائه کرد. این بخش از نتایج تحقیق با بخشی از نتایج تحقیقات [سلطان‌احمدی و همکاران \(۲۰۲۴\)](#) و [گریخ و جیمز \(۲۰۲۴\)](#) همسو می‌باشد. [سلطان‌احمدی و همکاران \(۲۰۲۴\)](#) نشان دادند که توجه به عوامل اجتماعی، مهارت‌های روان‌شناسی و توانمندسازی مهارت‌های ادراکی و مهارت مدیران سیاسی - ورزشی می‌تواند به پیامدهای مطلوب ابعاد اجتماعی

مؤثر بر توسعه‌ای روان‌شناسی سیاسی ورزش در ایران بینجامد. و [گریخ و جیمز](#) (۲۰۲۴) نیز نشان دادند که توسعه سیاسی ورزش هر کشور موجب تقویت قدرت نرم آن کشور می‌شود.

در نهایت بر اساس نتایج تحقیق می‌توان چنین نتیجه‌گیری کرد که عوامل بسیاری وجود دارند که توسعه سیاسی ورزش جمهوری اسلامی ایران را تحت‌تأثیر قرار می‌دهند که برخی از آن عوامل تسهیل‌کننده و هموارکننده مسیر توسعه سیاسی ورزش ایران هستند و برخی دیگر به‌عنوان موانع منجر به کندتر شدن مسیر این توسعه می‌شوند؛ بنابراین مدیران ورزشی و سیاسی کشور باید به هر دو نوع عوامل شناسایی شده در پژوهش حاضر توجه کنند و در کنار آن راهبردهای سیاسی، سازمانی و اقتصادی ارائه شده در پژوهش حاضر را در پیش بگیرند تا در نهایت توسعه ورزشی، فرهنگی - اجتماعی، اقتصادی و سیاسی ورزش کشور دست‌یافتنی باشد.

تقدیر و تشکر

مقاله حاضر مستخرج از رساله دکتری می‌باشد و از تمامی عزیزانی که در پژوهش حاضر شرکت کردند و همچنین از داوران گرامی که موجب تقویت پژوهش حاضر شدند، تقدیر و تشکر می‌شود.

References

- Abedini, H., & Ezadi, J. (2018). The role of domestic variability in Model of the 11th Iranian Government policy making for Nuclear talks. *Strategic Studies of public policy*, 7(25), 271-289. (In Persian)
- Bakhshi Chenari, A., Zardoshtian, S., & Mohammadi Jame, H. (2020). A Comparative Study of Sports Diplomacy Practices and Experiences in Islamic Republic of Iran and Selected Countries. *Communication Management in Sport Media*, 7(3), 69-79. (In Persian)
- Bakhshi Chenari, A. R., Goodarzi, M., Sajjadi, S. N., & Jalali Farahani, M. (2019). Solutions for Empowering and Promoting Sport Diplomacy in Foreign Policy of Islamic Republic of Iran. *Communication Management in Sport Media*, 6(3), 15-22. (In Persian)
- Cha, V. (2017). The Asian Games and Diplomacy in Asia: Korea-China-Russia. In *The Asian Games: Modern Metaphor for The Middle Kingdom Reborn* (pp. 154-165). Routledge.
- Côme, T., & Raspaud, M. (2018). Sports diplomacy: A strategic challenge for Qatar. *Hermes, La Revue*, 81(2), 169-175.
- Ettinger, A. (2023). Saudi Arabia, sports diplomacy and authoritarian capitalism in world politics. *International Journal of Sport Policy and Politics*, 15(3), 531-547.
- Grix, J., & James, M. (2024). The politicisation of sport and the principle of political neutrality: a contradiction in terms?. *The International Sports Law Journal*, 24(1), 68-77.
- Hu, X. R., & Chuchu, W. (2023). The Systemic and Political Governance of Chinese Sports. In *Routledge Handbook of Sport in China* (pp. 135-142). Routledge.
- Hums, M. A., Kluch, Y., Schmidt, S. H., & MacLean, J. C. (2023). *Governance and policy in sport organizations*. Routledge, 345-391.
- Jackson, S. J. (2013). The contested terrain of sport diplomacy in a globalizing world. *International Area Studies Review*, 16(3), 274-284.
- Javadipour, M., & Rasekh, N. (2019). The Role of Sport and Sport Diplomacy Development in Advancing Sociocultural Policies and Foreign Relations of the Islamic Republic of Iran. *Sport Management Journal*, 11(2), 219-234. (In Persian)
- Johnson, J. A. (2021). Transcending Taekwondo competition to sustain inter-Korean sports diplomacy. *The International Journal of the History of Sport*, 37(12), 1187-1204.

- Kobierecki, M. (2018). Inter-Korean sports diplomacy as a tool of political rapprochement. *Humanities and Social Sciences*, 25(4), 139-153.
- Kobierecki, M. M. (2017). Sports diplomacy of Norway. *International Studies: Interdisciplinary Political and Cultural Journal (IS)*, 20(1), 131-146.
- Lenten, L. J., & Kendall, G. (2022). Scholarly sports: Influence of social science academe on sports rules and policy. *Journal of the Operational Research Society*, 73(12), 2591-2601.
- Markovits, A. S., & Rensmann, L. (2010). *Gaming the world: How sports are reshaping global politics and culture*. Princeton University Press.
- Murray, S. (2013). Moving beyond the ping-pong table: sports diplomacy in the modern diplomatic environment. *Public Diplomacy Magazine*, 9, 11-16.
- Murray, S. (2020). It is all about the strategy: Australia and Sports Diplomacy 2030. *Sport and Citizenship*, (49), 11-35.
- Murray, S., & Pigman, G. A. (2014). Mapping the relationship between international sport and diplomacy. *Sport in society*, 17(9), 1098-1118.
- Opstoel, K., Chapelle, L., Prins, F. J., De Meester, A., Haerens, L., Van Tartwijk, J., & De Martelaer, K. (2020). Personal and social development in physical education and sports: A review study. *European Physical Education Review*, 26(4), 797-813.
- Otto, F., Nalbantis, G., & Pawlowski, T. (2024). Political relations and sports: exploring the demand for relocated soccer games. *European Sport Management Quarterly*, 24(1), 159-177.
- Pamment, J. (2019). Special issue on sports diplomacy. *Place Branding and Public Diplomacy*, 15, 145-146.
- Peymanfar, M., Elahi, A., Sajjadpour, S. M. K., & Hamidi, M. (2019). Assessment of Sports Diplomacy of the Islamic Republic of Iran Using the TOPSIS Model. *Socio-Cultural Strategy*, 8(3), 163-178. (In Persian)
- Peymanfar, M. H., Elahi, A., Sajjadpour, S. M. K., & Hamidi, M. (2019). Explaining of sports diplomacy by using the paradigm: a qualitative study. *Sport Management Journal*, 11(1), 59-75. (In Persian)
- Postlethwaite, V., & Grix, J. (2016). Beyond the acronyms: Sport diplomacy and the classification of the International Olympic Committee. *Diplomacy & statecraft*, 27(2), 295-313.
- Rookwood, J. (2023). From sport-for-development to sports mega-events: conflict, authoritarian modernisation and statecraft in Azerbaijan. In *The Sport Mega-Events of the 2020s* (pp. 143-162). Routledge.
- Shariati Feizabadi, M. (2019). Comparative study of sport diplomacy in development of foreign relations of I.R. Iran and selected countries. *Bi-Quarterly Political Knowledge*, 15(1), 125-148. (In Persian)
- SoltanAhmadi, T., Fallah, Z., & Bahlekeh, T. (2024). Explaining the model of social dimensions affecting the development of political psychology in sports. *Sport Psychology Studies*, 13(47), 157-170. (In Persian)
- Weil, J. (2017). Research design in aging and social gerontology: Quantitative, qualitative, and mixed methods. *Taylor & Francis*, 49-80.
- Zhou, L., Ke, Z., & Waqas, M. (2023). Beyond the Arena: How sports economics is advancing China's sustainable development goals. *Heliyon*, 9(7), 1-15.